

Глобално производство на вино

Светското производство на вино е проценето на 292,3 милиони hL за 2018-та година, што бележи пораст од 42,5 милиони hL споредено со производството во 2017-та година кое е на историски ниско ниво, поради лошите временски услови. Трендовите кај главните производители на вино сепак се разликуваат. Најголем број од европските земји бележат значително зголемување на производството, споредено со 2017-та година, па така Италија (54,8 милиони hL), Франција (49,1 милиони hL) и Шпанија (44,4 милиони hL) остануваат на цврстите први три позиции, поради одличните берби. Споредено со просекот во минатите пет години (2013-2017) за овие три земји, бербата во 2018-та година била поголема за 13,3%, 13,0% и 14,1% соодветно за секоја земја.

Помали зголемувања на производството забележале и Германија, Романија, Унгарија, Австрија и Швајцарија, иако некои од европските земји се соочија со полоши временски услови кои го намалија производството, меѓу кои Португалија, Грција и Унгарија. Капацитетите за производство на вино во Европската унија за 2018-година се проценети на 181,9 милиони hL, со пораст од 28,3% споредено со 2017-та година. Проценката на податоците за Азија, поточно за Кина, прикажува 9,3 милиони hL во 2018-та година, што претставува благ пад од 2,3 милиони hL, споредено со 2017-та година.

Во Северна и Јужна Америка има контрастни ситуации, а најголем пораст бележи Чиле што кореспондира со високите нивоа на производство уште во 2012-та, 2013-та и 2015-та година и надминување на петгодишниот просек на пораст (2013-2017) за 16.8%. Јужна Африка бележи благ пад што се должи на сушниот период минатата година, додека во Нов Зеланд благ пораст и стабилност во Австралија. Италија е на првата позиција, следена од Франција и Шпанија, потоа следува САД, Аргентина, Чиле, Австралија, Германија, Јужна Африка и Кина на десеттото место на светски производители на вино, според петгодишниот просек за периодот од 2013-та до 2017-та, како и согласно податоците за 2018-та година.

Домашно производство на вино од сите земјоделски стопанства кои се занимаваат со производство на грозје во Република Македонија (25.000), околу 31% од истите, особено оние кои произведуваат во помал обем и помали површини, произведуваат само за потребите на домашна потрошувачка и домашно производство на ракија. Останатиот дел од производителите, своето грозје го предаваат на винарските визби (директно или преку откупувачи ангажирани од страна на визбите), а во спроведување на истражувања како основа за подготовка на националната стратегија за лозарство и винарство за периодот 2020-2025 Маранд интернационал ДООЕЛ 27 многу помал обем го предаваат на откупувачи со цел истото да биде извезено. Имено, во последните 5 години, во просек, од

страна на винарските визби на годишно ниво се откупуваат од 120-130 милиони килограми винско грозје, додека за извоз во странство во истиот временски период во просек се пласирани околу 13 милиони килограми на годишно ниво. Имајќи предвид дека најголем дел од произведеното грозје се употребува за производство на вино, најразвиен сегмент во преработувачката индустрија во лозарството во државата е секако производството на вино.

Производството на вино се одвива во 74 винарски визби со вкупен капацитет од 2.165.447 hl што е за два пати повеќе од вкупното производство на вино (50% искористеност на вкупни капацитети). Вкупниот капацитет за налевање во шишиња изнесува околу 650.000 hl годишно што е недоволно да го покрие целокупното производство на вино во земјата. Иако со недоволен капацитет, капацитетите за полнење на вино во шишиња остануваат неискористени бидејќи сè уште поголем дел од виното се пласира како наливно. И покрај инвестициите за набавка на современа опрема за преработка на грозје, складирање и флаширање на вино, производството и извозот на наливно вино сè уште го надминува производството и извозот на вино во шишиња во количина 66% наспроти 28% во корист на наливното вино во 2018-та година (6% отпаѓа на bag-in-box пакување). Но, во поглед на извезена вредност на виното во последните две години се забележува пораст на вкупната вредност на извезено вино во шишиња во сооднос на 49% наспроти 45% за наливно вино (6% отпаѓа на bag-in-box пакување).

Производствените капацитети се главно лоцирани во винските региони долж Повардрието, каде се произведува 83% од вкупното производство на вино во земјата. Најголемиот дел од регистрираните винарски визби (90%) се со капацитет до 50,000 hL, 5 се со капацитет меѓу 51.000 и 150.000 hL и 4 со капацитет од 151.000 до 500.000 hL.

Капацитетот на винарските визби за производство на црвено вино (60%) е поголем отколку за бело вино (40%) поради фактот што сортите на бело вино (кои преовладуваат) вообичаено се користат повеќе за производство на ракија. Домашните винопроизводители претставуваат значаен чинител на производството на вино, особено во Тиквешкиот регион. Ова производство на вино е сè уште дел од сивата економија, но со најавата на новите законски измени на ресорното министерство и воведување на можноста за регистрација на мали фамилијарни винарници, се очекува дека во наредниот период, ќе се мотивираат да се вклучат во креирањето на понудата на вино од комерцијален аспект, како и во понудата за развој на вински туризам. Од постоечките 74 регистрирани винарски визби, 5 од нив се одговорни за 90% од домашното производство на вино, а само мал број од нив имаат финансиски и стручен кадар кој е потребен. Остатокот од винариите имаат потешкотии да пронајдат соодветен број на квалификувани работници. Најголемиот дел од регистрираните винарски визби (90%) се со капацитет до 50.000 hL, 7 се со капацитет меѓу 51.000 и 150.000hL и 4 со капацитет од 151.000 до

500.000 hL. Капацитетот на винарските визби за производство на црвено вино (60%) е поголем отколку за бело вино (40%) поради фактот што сортите на бело вино вообичаено се користат повеќе за производство на ракија. Во последните осум години, просечното годишно производство на вино изнесува околу 120 милиони литри. Најмало годишно производство на вино е забележано во 2014 година и изнесува 93.464 hL, што е резултат на климатските карактеристики на таа година и појавата на болести.

Општиот тренд на производство на вино во последните години покажува благ пораст како резултат на се поголемата насоченост на производителите на вино кон производство на вино со висок и врвен квалитет каде рандманот на претворање на грозје во вино е понизок. Во процесот на производство, технологијата која се употребува се разликува, најчесто во зависност од степенот на финализација на виното. Кај производството на наливно вино, истото воглавно се произведува и созрева во инокс танкови со различен капацитет, посебни бели и црвени универзални ферментатори, како и рото-ферментатори за црвено вино. Процесот на винификација најчесто е строго контролиран преку автоматската контрола на температурата за време процесот.

Од вкупната палета на македонски вина, над 750 се вина со заштитено географско потекло, односно трpezни вина со географска ознака (ВГО), вина со контролирано потекло (ВКП) и вина со контролирано и гарантирано потекло (ВКГП).

Од вината со заштитена географска ознака, најголем процент (околу 70%) отпаѓа на ВКП вина, 12% на ВКГП вина, а останатиот дел се трпезни вина со географска ознака (ВГО).

АПРЗ РЕ Кавадарци
Горан Ѓерѓев
Помлад соработник